

Solárne systémy v teórii a praxi :: Online učebnica

Monika Božíková, Matúš Bilčík, Ján Csillag

Recenzenti

Doc. Ing. Štefan Koprda, PhD., Katedra informatiky, Fakulta prírodných vied Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre,

Doc. Ing. Martin Olejár, PhD., Katedra elektrotechniky, automatizácie a informatiky, Technická fakulta, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Publikácia vyšla s finančnou podporou projektu KEGA č. 017SPU-4/2017 s názvom "*Multimediuálna učebnica fyziky pre technikov*". Riešiteľské pracovisko: Katedra fyziky TF SPU v Nitre.

Schválila rektorka SPU v Nitre dňa 21.10.2020 ako vysokoškolskú učebnicu pre študentov SPU v Nitre online.

Text neprešiel jazykovou úpravou vo vydavateľstve. Za obsahovú aj jazykovú stránku nesú zodpovednosť autori.

Rozsah textovej časti: 153 s.

Technický redaktor a online publikovanie: Ľubica Jamborová, Slovenská poľnohospodárska knižnica pri SPU v Nitre.

Vydavateľ: Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2020

Publikované online: 22.10.2020

DOI: <https://doi.org/10.15414/2020.978805523363>

ISBN 978-80-552-2236-3

CC-BY 4.0

OBSAH

1	Slnko	1
1.1	Charakteristika Slnka	2
1.1.1	Slnečná energia.....	4
1.1.2	Zloženie Slnka	4
1.2	Stavba Slnka a termojadrová fúzia	5
1.2.1	Jadro	6
1.3	Spektrum slnečného žiarenia	9
1.3.1	Pohyb Slnka po oblohe (zdanlivý)	11
1.3.2	Slnečná konštanta	11
1.3.3	Druhy slnečného žiarenia dopadajúceho na oslnenú plochu.....	11
1.3.4	Vybrané definície a pojmy súvisiace so slnečným žiarením.....	12
1.3.5	Množstvo dopadajúceho slnečného žiarenia	15
2	Solárne kolektorové systémy	16
2.1	Slnečné kolektory.....	17
2.2	Typológia slnečných kolektorov	19
2.3	Solárne kolektorové systémy – popis podľa spôsobu použitia	21
2.4	Spájanie slnečných kolektorov	23
2.5	Prvky solárneho kolektorového systému	24
2.6	Aspekty dimenzovania aktívnych solárnych kolektorových systémov	25
2.7	Prevádzkové režimy solárnych kolektorových systémov	26
3	Dimenzovanie solárneho kolektorového systému na ohrev TÚV v rodinnom dome.....	28
3.1	Výpočet dennej spotreby tepla na ohrev TÚV.....	29
3.2	Výpočet energie dopadajúcej na 1m^2 oslnenej plochy za 1 deň - E_1	29
3.3	Určenie účinnosti slnečného kolektora η_K	31
3.4	Energia zachytená absorpčnou plochou 1 m^2 za 1 deň - EA.....	31
3.5	Určenie hodnoty parametra p	32
3.6	Výpočet plochy kolektorového poľa S_K	33
3.7	Výpočet počtu slnečných kolektorov solárneho kolektorového systému	34
3.8	Závery vyplývajúce z dimenzovania solárneho kolektorového systému pre ohrev TÚV v rodinnom dome	36
4	Solárne systémy na výrobu elektrickej energie	37
4.1	Princíp nepriamej premeny slnečnej energie	38
5	Fotovoltaika	42

5.1	Princíp priamej premeny slnečnej energie na elektrickú energiu	43
5.2	Mechanická konštrukcia fotovoltaických článkov	43
5.3	Fotovoltaika – základné pojmy	44
5.4	Fyzikálna podstata fotovoltaickej premeny energie	48
5.5	Konštrukcia a výroba fotovoltaických článkov	51
5.6	Konštrukcia fotovoltaického panelu	55
5.7	Fotovoltaické systémy	56
5.8	Zapojenie fotovoltaických systémov	58
5.9	Umiestňovanie FV systémov	60
5.10	Komponenty fotovoltaického systému	62
5.11	Meranie dopadajúceho slnečného žiarenia	65
6	Dimenzovanie solárnych fotovoltaických systémov	69
6.1	Návrh fotovoltaického systému pre rodinný dom	70
6.2	Návrh fotovoltaickej elektrárne	73
7	Aplikácie solárnych fotovoltaických systémov v mobilných prostriedkoch	80
7.1	Solárne automobily	81
7.2	Solárne strechy automobilov	83
7.3	Solárne nabíjačky autobatérií	87
7.4	Svetelné signalizačné zariadenia na solárnu energiu	89
7.5	Solárne lode	89
7.6	Dimenzovanie fotovoltaického systému pre pohon zariadenia VebaBox	90
7.7	Návrh vyhrievacieho systému vozovky	94
7.8	Všeobecný postup návrhu fotovoltaickej elektrárne	95
7.9	Návrh fotovoltaického systému pre svetelnú signalizáciu	105
8	Možnosti pasívneho využitia solárnej energie	108
8.1	Prvky solárnej architektúry	110
8.2	Šírenie tepla - okno	117
8.3	R – faktor	118
8.4	Chladenie budov	120
8.5	Zimná záhrada	127
8.6	Trombého stena	130
9	Zadania	